

אמרות • השגות • מושגים

עצמת-אוויר — מציאות ומגמות

עצמת האוויר החדישה הפכה את שדה המערכה לדבר שאינו נוגע לענין המלחמה. הפצצה האטומית ניטרלה את הטנק; ב-1939 היה המפציץ כלי-הנושק החדש, ואילו ה"צוללת כבר נתישנה והולכה". היש צורך לומר כי צמרי-פוסקים צבאיים כאלה באו מפייהם של מפקדים בכירים של חילות אוויר? הן תוצאת הגאווה המיוחדת של אנשי ה"זרוע" או ה"שירות" על זרוע-האוויר הגדל, הן נובעות מאי-הודאות ששררה בתוכו בתקופה קודמת יותר, בשנות העשרים וה"שלושים של המאה, כאשר זרוע-האוויר לא היתה אלא בבחינת שותף-זוטל בסולם-העמדות הצבאי. אולם כיום אין עוד צורך בדרך-אחד או ב"פילי" מיטציל להבלטת נקודה זו. כל מסע מלחמה גדול במלחמת-העולם השנייה, החל מההתקפה על פולניה ועד לכניעת יפן בקיץ 1945, הטעים את חשיבותה של עצמת-אוויר; וכן הרגיש אף את אי-יכולתה של זו לעשות יותר ממה שהמסיבות מאפשרות. לא היה די בה, בעדיפות אויר, כדי לזרז את ההתקדמות האנגלו-אמריקאית באיטליה ב-1944, כשם שלא היה ביכולתה של עדיפות-אוויר לעצור את ההתקדמות הצפון-קוריאנית בקוריאה שש שנים לאחר מכן. עשויה עצמת האוויר להשיג את אשר בתחום יכולתה — ולא למעלה מזה. הפעלתן והשפעתן של מאה פצצות אטומיות תלויות במודיעין-על-מטרות; במוג האוויר; בהתנגדות האויב; במציאות בת-חירושת תת-קרקעיים; בהסאות האויב; באמצעי נגד אלווטיים; ברמת הצוותות — ובהמון גורמים אחרים.

ספר זה הגו נסיון להרהר-מחדש באחדות מבחינותיה של עצמת-האוויר בעבר, בהווה, ובעתיד. עתידה של עצמת-האוויר — איש טרם צייר מפתו ואיש טרם קבע נתיבו. הדבר היחיד שאפשר לאמרו בודאות הוא כי היא תהפוך, במאונן-הכוחות הצבאיים, לחשובה אפילו עוד יותר מאשר בעבר. יתכן כי רקישות-מוגחות ארוכות-טווח — קליעים קצרי-טווח משוגרים מקרקע — ומטוסים הממריאים-אנכית — ישנו את כל פני עצמת-האוויר. כרעי משה מעופפים, "קונברסיפלגים" (*), הלי קופטרים ורקישות כה שונים הגם מהמפציצים וממטוסי הקרב, הסיוור והתובלה המקובלים, אשר קבעו את המסגרת למחשבה האוירית מ-1925 ועד 1945 — היינו, באותן עשרים שנה בהן הפכו כלי-נושק אוויריים לאחד הגורמים הראשיים כמעט בכל תכנון בין-זרועי; והיכולים אנו היום להבחין תמיד בין הפצצה-טקטית להפצצה-אסטרטגית — כאשר מטוסי-קרב, ה"גושא פצצה אטומית, יכול לגרום להרס בעל חשיבות אסטרטגית? יתכן כי צוותות-טכניים שעל-הקרקע ילכו בהדרגה ויהפכו לחשובים יותר מאשר רבים מצוותות-הטיס. חילות

(* דהיינו, כלי-טיס "ממירי-טיבם" — המצרפים יחד את תכונות ההליקופטרים (בעיקר, להמראה ולנחיתה) ואת תכונות המטוסים הרגילים (בעיקר לצורך טיסה מהירה וזריזה יותר).

האוויר, אשר בעשור השנים שלפני מלחמת-העולם השנייה נאבקו על עצמאות והכרה, יצטרכו עתה אולי למוג את משאביהם בתוך מאמץ-אווירי כולל של המדינה, ולהיות מוכנים להעביר אנשי טיס ומכ"ם אל צבא-היבשה ואל הצי — ממש כפי שהם עצמם השיגו את טירוניהם מקרב זרועות אלה בסוף מלחמת-העולם הראשונה.

מתוך דברי-טובא מאת אשר לי,
בספרו "עצמת-אוויר".

יסודי חינוך-ממה

שיטת המטה-הכללי הפרוסי, כפי שגובשה סופית בימי הנהגתו של מולטקה, במיני-השנים שלאחר 1871, היתה נשענת על שלושה עמודי-תוך עיקריים: ראשית, אימון מאומן וקשה במידה בלתי שכיחה וחהליך-ברירה מחמיר; שנית — אימון לא רק לתפקיד של הגשת עזרה טכנית אלא לקראת שימוש-פעולה, מתוך מחשבה והבנה, בנייה-למבצעים ברמה גבוהה; שלישית — רוח ונוהל בלתי-ביורוקרטיים בתכלית. ואימון וברירה אלה היו מתחילים כבר בשלב התחרות להתקבלות לאקדמיה-הצבאית.

הרברט רוזינסקי, סופר והוגה נודע על הצבא וחורת-המלחמה הגרמנית, בספרו "הצבא הגרמני".

קטנות כגדולות בדמויות אישים

"אין אני כותב היסטוריות, כי אם חיי-אישים. לא תמיד המעשים רבייהדו ביותר הם המיטיבים להראות לנו את המעלות שבבני אדם ואת המושחת שבאופים; מעשה של יום יום, מילה, הלצה — תכופות הן מאפשרות לנו להכיר את אופיו של אדם יותר מאשר מערכות עקבות דם, מאמצי-מצור, או מעשים שנחרתו בזכרון הדור".

פלוטרק

ידענות מופשטת — וידענת חובות-מעשה

"אלה היוצאים מבתי-ספר צבאיים, נדרשת לגביהם טרחה לא מעטה בשביל להספיק ולהשכיח מלבם מספר רב של דברים חסרי תועלת אשר למדים שם... ראשם הוא תוהו ובוהו של כרונולוגיה, דברי-הימים, גיאוגרפיה... בעד רשימת אפיפורים אשר השמיעה בע"פ זוכים הם לשבחים אשר לאמיתו של דבר אינם מגיעים להם אלא אם גילו ידיעה מושלמת של חובותיהם משיצטרפו לשירות בדימונים שלהם.

הנסיך דאלין, מחשובי הסופרים הצבאיים במאה ה"י"ה, בספרו "זעות-קדומות צבאיות".